

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΟΙ ΘΛΙΒΕΡΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΩΝ

Τρομερός άνθρωπος και καλός οικογενειάρχης. Η αγάπη της συζύγου του Δαντών. Ο Δαντών στο σπίτι του. Τό θηρίο που τό δαμάζει μία γυναίκα. Για να σωθή ή βασιλική οικογένεια. Η έξορα του Δαντών και ή άρρώστεια της γυναίκας του. Ο θάνατός της. Η τραγική επιστροφή. Τό άνοιγμα του τάφου. Νηρεστά όσην πεθαμένη! Ο δεύτερος της γυναικας του Δαντών και ή άποστρέψη της συζύγου του. Ο τραγικός θάνατός του.

Η τύχη φάνηκε σκληρή στο Δαντών—τόν τραγικό ήρωα της Γαλλικής επανάστασεως— και σ' αυτούς ακόμα τους ήρωές του, στο μόνο δηλαδή πράγμα που θα μπορούσε να φαιδρύνει λιγάκι την πολυτάραχη και άγαση ζωή του. Ο Δαντών άγαπούσε έξαιρετικά τις γυναίκες. Άπ' τόν καιρό όμως που παντρεύθηκε, είχε συγκεντρώσει την αγάπη του στη γυναίκα του, δείχνοντας έτσι πως είχε μέσα του άνεπτυγμένο σε μεγάλο βαθμό—παρά τις άντιφατικές κατηγορίες τών άντιπάλων του— τό αίσθημα της οικογενείας. Τού ήταν όμως γραφτό να μη χαρεί πολύν καιρό τις ήδονές της συζυγικής έστιάς...

Παντρεύθηκε την εποχή που ήταν ακόμα δικηγόρος χωρίς πελάτες, γεμάτος φιλόδοξα όνειρα και βουτημένος ως τό λαμό στο χορή. Η γυναίκα του, κόρη κάποιου 'λεμοναδοπόλη' νομομαστή τού γειτονιά για την όμορφιά, την άρετη και την καλή καρδιά της, είχε αγαπήσει τρελλά τόν άσημο αυτόν άσημάνθρωπο. Τό σκεπτόν και άγριο πρόσωπό του, την εφόβιζε' έκείνα που άκουε να λένε για τό τρομερά έλαττώματά του, την έκαναν να διστάζει άν και έπρεπε να τόν πάρη άντρα. 'Όσο τόν άγαπούσε. Και οι διαταγές της δέν βάσταζαν πολύ. 'Αποφάσεις να τόν παντρευθή, να ένωση την τύχη της με την άστατη ζωή αυτού τού άνθρώπου. 'Ενόμιζε, ή άφελής, πως θάκανε τό Δαντών, με την άρωσισση και την αγάπη της, ν' άπαρνηθή τά φιλόδοξα κ' επικίνδυνα όνειρά του, πως θα τόν άνάγκαζε ν' αγαπήση την ήρεμη οικογενειακή ζωή. Και αυτό τό κατάφερε, όχι όμως κατά τόν τρόπο που όνειρευόταν αυτή.

Οι άνθρωποι που κινούνται στην πολιτική παλαιότερα και που άνακατείνονται όλη την ήμέρα με τις λαϊκές μάζες, επόμενο είναι να ποθούν περισσότερο από κάθε άλλο την οικογενειακή γαλήνη, μέσα στην όποία μπορεί να ζει νά ξεκουράζη τά ταραγμένα νεύρα τους. Πρέπει όμως να βρεθή γι' αυτό και ή κατάλληλη γυναίκα, ή πιστή δηλαδή συντρόφισσα. Ο Δαντών στάθηκε, από αυτές της άπόψεις, πολύ τυχερός. Η γυναίκα του υπήρξε γι' αυτόν σωστός παρηγορησ άγγελος. 'Εκείνη τού έδινε κορυφίο τό στιγμή που τόν έννοιασε ή άποθάρρυνσις και ή άποκαρίσσις, έκείνη επίσης τού έδινε, πολλές φορές, φρόνιμες κ' άφέλιμες συμβουλές. Ο σκληρός Δαντών, που δέν όπισθοχωρούσε μπρος σε τίποτε, γινόταν άνόηχα όταν τού μιλούσε ή γυναίκα του. Λένε πως έκανε πολλά κακογρηματά' μα ή αλήθεια είναι πως χωρίς την ενδογενετική επίδραση της γυναίκας του θα έκανε πολλά περισσότερα.

Όταν, στην έξαψη της επανάστασεως άρχισε να κινδυνεύη ή ζωή τών βασιλέων, ή γυναίκα του τόν όρκισε στην αγάπη του της είχε να φροντίση να μην πάθουν τίποτα ο βασιλείς και ή βασίλισσα. 'Υστερα από λίγον καιρό, τόν όρκισε και πάλι στο κεφάλι τών δυο παιδιών τους να κάνει ό,τι περνάει άπ' τό χέρι του, για να γλυτώσουν ο διάδοχος, ο Λουδοβίκος ο ΙΖ' και ή Μαρία 'Αντουανέττα. Ο δημαγωγός την άγαπούσε τόσο πολύ ώστε της ύπεσχέθηκε να κάνει αυτή την ύποχρέωση στην ιδεολογία του και να προσπαθήση να σώση τη μικρή βασιλική οικογένεια από τη λαίμητρώ. Μα τί μπορούσε να κάνει μόνος του έναντίον τού λαϊκού ρεύματος, έναντίον της θηριωδίας ενός έξαγειρωμένου λαού που διψούσε την έξαφάνη και τού παραμυθού ήγνουσ βασιλείας; 'Ο Λουδοβίκος ΙΣΤ' άπεκλειστικώς, ή Μαρία 'Αντουανέττα τόν άκολούθησε στην τύχη του και όσο για τό Διάδοχο—άκόμα δέν έξακριβόθηκε τί άπέγινε αυτό τό παιδί, ούτε και ποιά ήτανε τό τέλος του. Τό θάνατό του περιχαλείται μέχρι σήμερα βαθύ μυστήριο.

Για όλες αυτές τις τραγωδιές ή κυρία Δαντών άρχισε να λυώνη σιγά-σιγά άπ' την άπελπισία και τόν πόνο της. Η λεπτή ψυχή της δέ μπορούσε να βλέπη να γίνονται καθημερινώς τραγώρη της τόσα και τόσα έγκλήματα. 'Εκείνο που τη σκότινε περισσότερο ήταν τό κακό όνομα που είχε γράψει ο άντρας της κατόπιν τών σφαγών τού Σεπτεμβρίου, στις όποιες έλαβε τόσο ένεργό μέρος. Της ήταν αδύνατο να πιστέψη πως ο άντρας της, που τόν είχε γνωρίσει πάντα καλό και ήσυχο, έκανε πράγματι τό έγκλήματα αυτά.

Έπεσε σε λίγο βαρεια άρρωστη. Της παραστέζονταν ή μητέρα τού άνδρός της. Ο Δαντών βασάνιστηκε τρομερά τότε. 'Όλη την ήμέρα την περνούσε έξω μες στην έξαψη και τόν πυρετό της μεγάλης έκείνης θερμοκρασίας που είχε πέσει στη Γαλλία, και τό θρόνυ γυρνώντας σπίτι του, άντι να βοη ή λίγη χαρά και ξεκούραση, που τόσο την είχε λαχταρήσει, έβλεπε τη γυναίκα του κατόπινη στο κρεβάτι, να σβύνη σιγά - σιγά και να τόν κοιτάει με τά παρμπο-

υετικά της μάτια, σά να τόν μάλλονε για τις κακές του πράξεις. Και όσο περνούσε ο καιρός, και ή κατάσταση της γυναίκας του χειροτέρευε, άρχισε να τόν βασανίζει και ή σκληρή βεβαιότητα πως και κείνος θα γνέριζε σε λίγο την πίκρα τού θανάτου και πόσο τρομερό πράγμα είναι να χάγησ ένα δικό σου μες άπ' τά χέρια σου. Και ο πόνος και ή άπελπισία έκαναν τόν άνθρωπο αυτόν να φαινόταν έξω, στην πολιτική παίσια, πιο άπότομος στους φίλους του, πιο άδυσώπητος άέναντι τών άντιπάλων του.

Τά βάσανά του δέν είχαν τελειώσει. Γιατί, μια μέρα, κατάλαβε πως έπρεπε ν' άπαρνηθή και τη μόνη χαρά της θλίβερης ζωής του, να μπορεί δηλαδή να βλέπη τη γυναίκα του, άδιάφορο αν ζει ή νη περνε μες με τη μέρα. Κατόλαβε πως ήταν άπογερωμένος να δροπειτση με τό έξωτρεμό. Γιατί είχε μάθει πως έπρόκειτο να περάση από τό Δικαστήριο, καθ' έπόδειξη τού Ροβισπιέρου ο όποιος θεωρούσε τόν ήρωα συνεργάτη του ως πολύ συντηρητικό. Η φιλοπατρία τού Δαντών έμποδίζε να ξεσκεπάση μπρος στο Δικαστήριο τά παρακάλια της ήποθίσεως. 'Αγ' έτέροι, ήξερε καλά πως αν έμενε στο Παρίσι, θα τόν άπεκρίβιζαν. Τό δίλλημα ήταν τρομερό. Και, με σπαραγμένη καρδιά, αποφάσισε να φύγη άπ' τη Γαλλία και να πάη στο Βέλγιο. Στο μεταξύ όμως, ένδο βρισκότανε στην έξορία, συνέβηκε έκείνο που τόσο φοβότανε. Λαμβάνει ένα γράμμα πως ή γυναίκα του πεθαίνει...

Ο Δαντών.

Τότε, άρηφρόντας όλα, και τό θάνατο και την άτίμωση, γυρνάει άμέσως στο Παρίσι. Μα όταν έφτασε στον τόπο του βρήκε τό σπίτι τών άδειανό και τά παιδιά του όρφανά. Η γυναίκα του είχε πεθάνει προ όκτώ ημερών... Ο Δαντών δέν πίστευε καθόλου στην άθανασία της ψυχής. 'Ηθέλε να ξαναβη, να ψηλαρήση και πάλι τό σώμα της, τό πρόσωπό της, τά χέρια της. Η άπόγνωση του είχε φτάσει σε βαθμό παραφροσύνης.

Τρέχει στο κοιμητήριο και βάζει τό νεκροθάφτη να άνοήση τόν τάφο της γυναίκας του. Τέ χέρια τού νεκροθάφτη τρέχουνε' τότε ο Δαντών αρπάζει τό σπατι κ' έξακολουθεί μόνος του τό σπάηριο. Κι' όταν είχε μπροστά του τό νεκροθάφτο, έπεσε άπάνω του, τ' άνοίξε με τά χέρια τόν σπάζοντας τά νύχια του κ' άγκάλιασε με φρενιασμένο πάθος τό σώμα έκείνης που έκανε τη σκληρή καρδιά του να γλυτπήσει. 'Όποιος θα έβλεπε τότε τό Δαντών να κλαίει, στο βάθος τού άνοιγμένου τάφου, σπίνγοντας στην άγκάλια του ένα άποσπντιθεμένο σκεδόν και βρώμιο πτόμα, δέ θα μπορούσε ν' άναγνωρίση τόν άκαρδο δημαγωγό με την άτσάλνια θέληση...

Λίγες μέρες πριν πεθάνει ή γυναίκα του, τού είχε γράψει μια άποκαρτετισήριο επιστολή, στην όποία τόν συνεβούλευε να ξαναπαντρευθεί, για να μην άφήσει τά παιδιά του χωρίς περιποίηση. Τού ύπεδείκνυε μάλιστα και ποιά γυναίκα έπρεπε να πάρη.

Ο Δαντών, έκτελώντας την τελευταία θέληση της γυναίκας του, ξαναπαντρεύθηκε. Μα ή καινοτομία οικογενεία του τόν φοβόταν, και τόν άπορνήγει. Η γυναίκα του τρέμει μπροστά του. Τό θλιβερό για τόν Δαντών ήτανε πως την αγαπήσε 'εσχνικά κ' αυτήν, και πως έδοξίμασε και πάλι τό άφρόστο μαρτύριο να βλέπη να τόν τρέμει μια γυναίκα που την έλάτρευε. Διψούσε αγάπη κ' έφείσσε άηδία και ψυχρότητα.

'Απαγορευμένος τότε άπ' τις άποτυχίες του στον έρωτα, άδιαφορεί τελείως για τη ζωή του και άρηφάει τόν κίνδυνο που τόν ζώνει από παντού. Γίνεται άγριος, θηριώδης, προοαλει ο ίδιος τό θάνατό του. Και τό μοιραίο τέλος του ήρθε, και πολύ σύντομα.

Δέν πέρασε πολύς καιρός που οι Παρισίνοι τόν έβανε να περνώ άνεβασμένος στο μοιραίο κάρρο που τόν έπάγινε στην πλατεία της Λαιμητόμου. Κρατούσε ανάμεσα στα δόντια του ένα άλιχο τριανταφυλλό και είχε παρέα δίπλα του τό Φάμπρ ντ' Έγγλαντιν, ο όποιος κατά τό διάστημα της μεταφρασής τών άπ' τη φιλική στη γκυλοτίνα διόρθωνε τά δοξίμα τού τελευταίου άρθρου του και τόν φίλο του ποιητή Καμίλλο Ντερουλέν, ο όποιος κοίταζε έξστατικός μπροστά του, σά να όραματιζότανε.

Όταν ήρθε ή σειρά τού Δαντών να άποκεκαλιση, έδειξε στο δήμο Σανσόν τό πλήθος που ήτανε συγκεντρωμένο γύρω και παρακολουθούσε με δέος τη σκηνή, μη δέλοντας να πιστέγη στα μάτια του πως αυτός που έβλεπε μπρος στη λαίμητρώ ήταν ο τρομερός και δημοφιλέστατος Δαντών, και τού ελεπε γελώντας σοφιστικά: ...

— Όταν κόρησε τό κεφάλι μου δείχτο στον κόσμο!... άξίζει τόν κόπο!...